

POPÜLER ÇEVİRİ ÇOCUK ROMANLARININ İÇERİK BAKIMINDAN İNCELENMESİ*

Yrd. Doç. Dr. Derya YILDIZ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Türkçe Eğitimi Bölümü
dcyildiz@konya.edu.tr

Öz

Çocuk ve gençlik edebiyatı, dil gelişimi ve anlama düzeyine uygun olarak hedef kitlenin duygu ve düşünce dünyalarını zenginleştiren ürünleri kapsamaktadır. Bir geçiş sürecinde olan çocuk ya da genç, çocuk ve gençlik yazını ürünlerinden yararlanarak okuma alışkanlığı kazanır, yazınsal duyarlılığını geliştirir ve kimlik gelişimine katkı sağlar. Çeviri kitaplar sayesinde de farklı kültürlerdeki karakterlerle karşılaşarak yeni yaşantılar kazanır ve bu sayede duygu ve düşünce zenginliği edinir. Bu çalışmada Konya'nın merkez ilçeleri olan Karatay, Meram ve Selçuklu'da üç okul belirlenmiş ve her bir okuldan kırk olmak üzere toplamda yüz yirmi 8. sınıf öğrencisine en son okudukları çeviri kitaplar sorulmuştur. Klasik kitaplar çıkarıldığında en fazla okunan ilk iki kitabın "Percy Jackson ve Olimposlular: Şimşek Hırsızı" ile "Gölgelerin Efendisi: Gorlan Harabeleri" olduğu belirlenmiştir. Araştırmada bu kitaplar içerik unsurları olan; konu, tema, kahramanlar, plan, dil ve üslup bakımından incelenmiştir. Veriler nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılarak elde edilmiş ve içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Bulgulara göre popüler çeviri çocuk romanlarının, macera ve fantastik türde seri kitaplar olduğu ve bölümlerden oluştuğu belirlenmiştir. Ayrıca kitaplarda ana kahramanın çocuk olduğu ancak olağanüstü varlıkların da yer aldığı, kötülerle mücadelenin işlendiği ve çocukların hayatlarından unsurlara yer verildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Popüler çeviri çocuk romanları, içerik analizi, çocuk edebiyatı.

* Bu çalışma, 8. Uluslararası Türkçenin Eğitimi Öğretimi Kurultayı'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

AN EXAMINATION OF POPULAR TRANSLATED NOVELS FOR CHILDREN IN TERMS OF CONTENT

Abstract

Children's and youth literature includes products enriching the world of emotions and thoughts of a target audience in accordance with language development and comprehension level. A child or a teenager who is in a transitional period gains reading habit, develops literary sensitivity and contributes to identity development by benefiting from the products of children's and youth literature. Through translated books, they get new experiences by confronting characters in different cultures, and thus they acquire enrichment of emotions and thoughts. In this study, three school were selected from the central districts of Karatay, Meram and Selçuklu in Konya, and forty 8th grade students from each school, one hundred and twenty in total, were asked which translated books they had read recently. Except for the classical books, it was determined that the first two most read books were "Percy Jackson and the Olympians: Lightning Thief" and "Ranger's Apprentice: The Ruins of Gorlan". In the research, these books were examined in terms of plot, theme, characters, plan, language and style. The data were obtained using document analysis as a qualitative research method and analysed through content analysis technique. Depending on the findings, it has been determined that popular translated children's novels are series books in adventure and fantasy genres. Besides, it has been detected that the main characters in the books are children but there are also supernatural creatures, struggle against the evil is emphasized and elements from children's lives are included.

Keywords: Popular translated children's novels, content analysis, children's literature.

1. GİRİŞ

Çocuk ve gençlik edebiyatı, duygu ve düşünceleri yaşantılar vasıtasıyla zenginleştiren yazınsal ürünlerdir. Çocuk ve gençlik dönemleri arasındaki geçiş, bu iki edebiyatın da birbiriyle bağlantısını ortaya koymaktadır.

Çocuk edebiyatı, erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adıdır (Sever 2008). Dilidüzgün (2012) ise dört ile on iki yaşlara yönelik, çocuğun anlama düzeyi, dili, imgeleri ve eğitim gereksinimini göz önünde tutan yazınsal ve düşünsel tabanı olan kitapların çocuk kitabı ya da yazını olarak kabul edilebileceğini; gençlik edebiyatının ise on üç-yirmi yaş arası için üretilen kitaplar ile bu yaş aralığına uygun diğer yazınsal yapıtlardan oluştuğunu belirtir.

Çocuk ve gençlerin okuma alışkanlığı kazanmalarında ve kişisel gelişimlerinde yazınsal ürünlerin önemli bir yeri vardır. Dilidüzgün (2012), çocuk ya da gençlerin çocuk ve gençlik yazını ürünlerinden yararlanarak hem bireysel hem de kültürel gelişimlerini tamamlayabileceklerini ifade eder.

Kişilik gelişiminde bireyin edindiği birikimlerin etkili olması, çocukların karşılaştıkları yazınsal ürünlerin önemini göstermektedir. Çünkü çocukluk, kişilik oluşumundaki en önemli dönemdir. Psikososyal Gelişim Kuramındaki (Erikson 1968) sekiz evrede, her dönem önceki dönemlerin etkisi ile biçimlenir. Bu kuramda yer alan ‘çalışkanlığa karşı aşağılık duygusu’ ve ‘kimlik duygusuna karşı rol karşılığı’ evreleri çocuk ve gençlik dönemlerini kapsamaktadır. Yaklaşık olarak altı yaşından ergenliğe kadar olan dönemi içeren ‘çalışkanlığa karşı aşağılık dönemi’ evresinde çocukların çalışkanlık ve yeterlilik duygularına karşı karşılaşabilecekleri sorun, yetersizlik ve aşağılık duygularıdır (Öztürk 2002). Erikson’a (1968) göre ‘kimlik duygusuna karşı rol karşılığı’ evresinde meydana gelen fiziksel büyüme gelişmiş bilişsel kapasitenin ergenlik esnasında bireylere sorunlar, değerler, kişilerarası ilişkiler hakkında yeni düşünme yolları sağlar. Ergenler bir yandan çocukluk özdeşimlerinin ve kendilik algılamalarının sürdürülmesi ile mevcut olan dengeyi sürdürmeye çalışırken diğer taraftan toplumsal beklentilere yönelik değişimler yapmaya çalışırlar. Bu durumda ergen kendi kimliğini yeniden tanımlayarak toplum içinde yer edinmek zorunda kalır.

Piaget’in (1976), Bilişsel Gelişim aşamalarındaki işlem öncesi dönemde kavramları edinen çocuk 7-12 yaşlarını kapsayan somut işlemler döneminde bu kavramları uygulamaya, benmerkezcilikten kurtularak başkalarıyla iletişim kurmaya başlar. 12 yaş ve sonrasını kapsayan soyut işlemler döneminde ise ergenler önermesel mantığı kullanarak, soyut işlerde akıl yürütebilir, görüşlerini sistemli hale getirebilir ve kuram geliştirebilirler. Birkaç faktörün birlikte ele alınarak sorunun çözülmesi yani birleştirmeci düşünme ve görelî kavramlar da bu dönemde edinilir.

Trim'e (2004) göre çocukluk ve ilk gençlik dönemleri düşünce stratejileri ile kavram bilgisinin arttığı, geniş ve çok boyutlu düşünmenin başladığı zamanlardır. Dolayısıyla bu dönemlerde çocuk edebiyatının önemli bir yeri vardır. Şimşek (2006: 543) de çocuk edebiyatının amacını; çocuğun dil becerisini, hayal gücünü ve yaratıcı düşünme yeteneğini geliştirmek olarak belirlemiştir.

Çocuk kitapları, çocukların bilişsel, sosyal, dil gelişimi, kişilik gelişimi gibi birçok alanda gelişmesini sağlayan en önemli eğitim araçlarından biridir. Çocuk kitapları konu ve biçim özellikleri ile konunun anlatım tarzı bakımından çocuğa göre olması zorunluluğu dolayısıyla yetişkinlerin okuduğu kitaplardan farklı özellikler taşır. İyi bir çocuk kitabı, okuma davranışı ve eleştirel okuma becerisi kazandırırken çocukta dil gelişimini hızlandırır, anlama yeteneğini geliştirir, belleği güçlendirir, anlamlandırma ve kavrama yanında düşünme boyutunun genişlemesine yardımcı olur (Şirin 2007: 54-58).

Neydim (2004)'e göre çocuk ve gençlik edebiyatı, 18. ve 19. yüzyılda tarihsel, ekonomik ve sosyolojik koşulların etkisiyle bir gereksinme olarak ortaya çıkmış ve günümüze dek gelişerek yerleşmiştir. Bugün dünya çocuk edebiyatında çocuk klasikleri olarak bilinen eserler genellikle 19. Yüzyılda Avrupa ve Amerika'da yazılan kitaplardır. Tanzimat'la başlayan yenileşme çabalarının içinde çeviri edebiyatın önemli bir yer tuttuğu görülür. Edebiyat geleneğimizde başlangıçta, Batı'da da olduğu gibi, çocuk edebiyatının yetişkinlerle ortak sözlü edebiyata (masallara ve destanlara) dayandığı ve ayrı bir çocuk edebiyatından söz edilemeyeceği için bu boşluğu doldurmakta çeviri edebiyatından yararlanmışır (Neydim 2003: 28). Millî mücadele döneminde ve cumhuriyetin ilk yıllarında telif eserlerin sayısı artmış ve daha çok millî konularını ele alınmıştır. Cumhuriyet döneminde ise çevirieserlerin sayısı hızla artmıştır.

En çok baskı yapan çeviri kitaplar, çeviri çocuk klasikleridir. 2005 yılına kadar Batıdan çocuk kitapları yıldan yıla artan oranlarda çevrilmeye devam etmiş 2005 yılına gelindiğinde Millî Eğitim Bakanlığının hem ilköğretim hem de ortaöğretim için belirlediği 100 Temel Eser listesinde çeviri çocuk klasiklerinin yer alması pek çok yayınevini bu çocuk klasiklerinin çevirisi için seferber etmiştir. Talim Terbiye Kurulunun onayını aldığı için bu kitaplar kolayca okullara girebilmekte, bunun yanında öğretmen ve ebeveynler kendi çocukluklarında bu kitapların içeriklerini bildikleri için klasikleri çocuklarına öğütleyebilmekte ve alabilmektedirler (Neydim 2009).

Çeviri kitaplar sayesinde çocuk ve gençler kendi kültürlerinin yanında farklı toplumları da tanıyabilmektedirler. Sever (2009), çeviri çocuk edebiyatının çağdaşlaşmaya katkısının yanında yazınsallık, başka kültürleri tanıma, kültürler arası iletişim, dil bilinç ve birikimi sağlamakta rol oynadığını vurgular.

Çeviri bir dildeki belirli bir metnin anlam katmanlarını koruyarak başka bir dile yeniden kurgulanmasını sağlamaya yönelik dilsel aktarmadır. Çeviri

sayesinde, yabancı ve anlaşılmasız olan, amaç dilin iletişim dizgelerine anlaşılır bir biçimde aktarılır (Göktürk 2002: 125).

Çocuk yazını, en başta hedef okuyucu kitlesinin kendine özgünlüğünden ötürü, çevirisi diğer yazın türlerine kıyasla daha fazla duyarlılık ve yetkinlik gerektiren bir metin türüdür. Çocuk yazını çevirisi, özellikle de kültürel öğeler içeren çocuk yazını çevirileri söz konusu olduğunda, temel sorun, çevirmenlerin kültürel öğelerin çevirisinde yerileştirme ya da yabancılaştırma uçlarından hangisine daha yakın duracağıdır. Bu seçim yayınevlerinin çeviri politikalarına ya da hedef okuyucu kitlesine göre belirlenmektedir. Her çocuğun yazına ilişkin yeterliği; büyük oranda olgunlaşma sürecine ilişkin unsurlar, sosyal artalanı, eğitim düzeyi vb.den etkilenen kendi duyuşsal ve bilişsel gelişimine bağlıdır (O’Sullivan 2005: 79).

Neydim (2006), günümüz çeviri çocuk edebiyatının klasiklerin iktidarında kaldığını belirtir ve çevirilerdeki metnin bütününe bakıp ne tür metinlerin çocuğa ulaştırıldığına dikkat edilmesi gerektiğini vurgular. Soysal (2012), Batı’dan çevrilen eserlerin titiz süreçlerden geçerek hazırlandığını, çocuk ve gençlik kitapları çevirisinin edebiyatın en zor çalışma alanlarından biri olduğunu ifade etmiştir. Bu durum çocuk edebiyatı çevirisi alanının özen gerektirdiğini göstermektedir.

Çocuk yazını çevirilerinde bir başka dilde ve kültürdeki erek okura aktarım kaygısıyla metnin dil düzeyinde zorlukbasitlik, ölçünlü-ölçünsüz dil kullanımı, belirli bir kesim dilinin aktarılıp aktarılmayacağı gibi dilbilimsel tercihlerin yapılması gerekir. Bu nedenle, çocuk yazını “coğrafi sınırları içinde kapalı ve sadece üretinin sorumlu olduğu” bir yazın türü değildir (Bouckaert-Chesquiére 1992). Bu durum çevirmenlerin metinlere müdahale etmesini gerektirebilir. Shavit’e (1981: 172) göre çocuk yazınında metne müdahale eden bir çevirmen aşağıda belirtilen iki temel noktadan hareket eder: (i) Toplumun, “çocuk için neyin iyi olduğu”na dair düşüncelerine göre, metni çocuk için uygun ve yararlı hale getirmek için düzenleme yapmak (ii) Çocuğun anlama düzeyine ve okuma yeteneğine göre olay örgüsünde, karakterlerin oluşumunda ve dil kullanımında düzenleme yapmak.

Bu bağlamda çocuk yazını çevirilerinde çevirmenin hem dilsel hem de dil ötesi olmak üzere iki temel boyutu göz önüne alması gerektiği söylenebilir. Dil ötesi normlar anlatılan öykü, olay örgüsü ve sunulan karakterlerin ardında örtük ya da açık olarak ifade edilen değer yargıları ve ideolojinin erek dil kültürüyle uyumunu ifade ederken, dilsel normlar ise, erek dilin çocuk yazını geleneği normları, ölçünlü dil kullanımı, sözcük seçimi, metnin anlaşılabilirliği, okunabilirliği gibi bir dizi parametreyi içerir (Yetkiner 2010). Desmidt (2006: 86) de çocuk edebiyatı çevirisinin; kaynak metne bağlılık, edebî ve estetik özellikler, ticarî durumlar, didaktik, pedagojik ve teknik nitelikler bakımından daha karmaşık olduğunu ifade etmiştir.

Çilingir (2014), eskiden toplumsal değerlerin yerel masallar, hikâyeler ya da ninniler aracılığıyla aktarılırken, günümüzde ulusal sınırların kültürel anlamda

kalkmasıyla birlikte edebiyat ürünleri açısından evrensel bir aktarım söz konusu olduğuna ve küreselleşme ile birlikte popüler kültür olgusunun da ortaya çıktığına dikkat çeker. “Popüler” kelimesi Fransızca bir sıfattır. Türkçe Sözlük’te (2005) şöyle tanımlanmıştır: 1. Halkın arasında yaşayan motiflere, öğelere yer veren, onlardan yararlanan, halkın zevkine uygun, halk tarafından tutulan. 2. Herkesçe tanınan, bilinen. Erdoğan ve Alemdar (2005: 33) ise popüler kavramını “birçok kimsenin benimsediği ve beğendiği” olarak tanımlar.

Aslan (2006: 190), kitaplar sayesinde çocukların hem kendi ülkelerini hem değişik ülkeleri tanıyabileceğini belirtir. Bir çocuk kitabının içerik bakımından “çocuğa göre” olmasını sağlayan birçok özelliği bulunmaktadır. Kitapların içerikle ilgili unsurları şu başlıklar altında incelenebilir: “kitabın türü, işlenen konu ve tema, karakterler, dil ve üslup, plan (konu ve olayların dizilişi)” (Demircan 2006; Gönen- Katrancı 2011). Sever (2009) de çocuk kitaplarının içerik özelliklerini; tema, konu, kahramanlar, plan ve üslup, dil ve anlatım olarak sıralamaktadır. Maltepe (2009) ise çocuk kitaplarındaki içerik unsurlarının; konu, tema, karakterler, dil ve anlatım, ileti vb. olduğunu belirtmektedir. Aşağıda içerik unsurları olan tema, konu, dil ve anlatım, kahraman/karakter, plan, ve ileti açıklanmaktadır (Aslan 2006; Karakuş 2006; Zivtci 2006; Sever 2009; Karatay 2011; Seven 2011):

Tema (İzlek): Bir kitabın teması, yazarın hikâyeyi yazma amacını ortaya koyar. Eserde iletilmek istenen temel duygu ve düşünce tema olarak tanımlanmaktadır. Sanatçı ele aldığı konuyla okurda bir etki uyandırmak ister. Okuma sürecinde, okurun duyarlığını besleyen, duygu ve düşünce eğitimine katkı sağlayan bu etki, yazınsal nitelikli metnin izleğidir. Yazınsal metnin çocuğa çeşitli duygu durumlarını yaşatabilmesi için, yazarın işlediği konuya anlamlar yüklemesi, yüklenen özgün anlamların da çocuğun duygu ve düşünce dünyasında etkiler uyandırması beklenir. Temanın nitelikli olması için ele alınan konu ile arasında güçlü bir ilişki olmalı, okurda uyandırılmak istenen etki/etkiler çocuğun anlama düzeyine uygun olmalı ve uyandırılmak istenen etki/etkiler çocuğa yaşama, insana, doğaya ilişkin duyarlık kazandırabilecek özellikte olmalıdır.

Konu: Yazarın yapıtında ele aldığı düşünce, olay ya da durum olarak tanımlanabilir. Amaç, işlenen konunun sanatçı tarafından kurgulanarak çocuğa uygun bir niteliğe dönüştürülmesidir. Sanatçı yaratıcı yetileri ve dilin anlatım olanaklarıyla, ele aldığı konuyu işleyerek bir bütün yaratır. Nitelikli bir konu için; ele alınan konu, çocuğun ilgi ve gereksinmelerine uygun, kurgulanan çatışmalar, çocuğun anlamlandırabileceği özellikte ve kurgulanan olaydaki merak ögesi, çocukta okuma isteği uyandırabilecek özellikte olmalıdır.

Dil ve Anlatım: Çocuk kitaplarında uzun ve karmaşık paragraflara yer verilmemeli, yersiz benzetme ve tasvirler yapılmamalıdır. Yüklü ve yoğun bir anlatımdan kaçınılmalıdır. Çocuk kitaplarının anlatımında; "duruluk, akıcılık, açıklık, yakınlık, çeşitlilik ve kişiselilik" etkili ve güzel bir üslup yaratmanın temel

koşulları olarak görülmelidir. Duygu ve düşünce evrelerini de geliştirecek bir yaklaşım anlatımda temel ilke olarak benimsenmelidir. Türkçenin zengin anlatım olanakları çocuklara hissettirilmeli; çocuğun dil beğenisini geliştiren bir yaklaşımla, beş duyuya seslenen bir anlatımla üslup canlı kılınmalıdır. Kitaplar; dilbilgisi, yazım (imla) ve noktalama kuralları bakımından yanlışsız olmalıdır. Dilin anlatım olanakları kullanılırken çocukların bilişsel gelişim düzeyleri de dikkate alınmalıdır. Ayrıca edebi türe, konuya, olay ve karaktere uygun anlatım biçimi kullanılmalıdır.

Kahraman/Karakter: Karakter; “bir eserde duygu ve düşünce yönlerinden ele alınan kimse”; kahraman ise “roman, hikâye, tiyatro vb. edebiyat türlerinde en önemli kişi” olarak tanımlanmaktadır (TDK 2005). Çocuklar okudukları kitaplardaki kahraman ya da karakterlerle özdeşim kurarlar. Çocuk edebiyatı ürünlerinde çocuklar duygu, düşünüş, davranış ve tutkularıyla iyi geliştirilmiş karakter örnekleriyle insan yaşamını, insan gerçekliğini sezmeye, tanımaya başlar. Kurgulanmış yaşam durumları içinde, insanın çeşitli çatışmalarına, karşılaşacağı sorunların olası çözümlerine tanık olur. Çocuk bu kahramanlar sayesinde karşılaşacağı sorunları çözme konusunda bilgiler edinir. Yaşadığı olaylar sonucunda yeni değerler edindiğini gördüğü kahramanlar, çocuk okurun da değişimine katkı sağlar. Yazınsal metinlerin sezdirerek, duyarlık kazandırarak gerçekleştirdiği bu değişim, çocuk için doğal bir öğrenme ve insana özgü davranışlar edinme yoludur. Kitaplar sayesinde çocuklar bazen benzer beklenti ve ilgilere sahip karakterlerle bazen de farklı duygu ve sorunları yaşayan çocuklarla buluşurlar.

Plan: Çocuk kitaplarının okunabilirliğini sağlayan önemli bir özelliği de planıdır. Plan; konu, kahraman ve temanın belirli bir düzen içinde çocuk kitabına yerleştirilmesidir. Çocuk kitaplarında, duygu ve düşünceler, olaylar tutarlı bir biçimde sıralanmalı, konu ile çocuklarda uyandırılmak istenen duygu (tema) arasında bir bütünlük sağlanmalıdır. Kurgulanan olaylar, anlamsal bir tutarlılık içinde, gereksiz ayrıntılardan arındırılarak anlatılmalıdır. Çocuk edebiyatı yapıtlarında, merak öğeleriyle çocuğun okuma ilgisini canlı tutmak temel bir ilke olarak benimsenmelidir.

İleti: İleti, yazarın, okurla paylaşmak istediği temel düşüncedir. Yazınsal nitelikli metinler, yazarın, yaratıcı yetileri ve dilin anlatım olanaklarıyla, bir yaşam gerçekliğini yeniden biçimlendirmesiyle oluşur. Hangi yaş grubuna seslenirse seslensin, çocuk edebiyatı yapıtlarının da amacı öğretmekten çok, çocuklara yaşama ve insana ilişkin duyarlıklar kazandırmaktır. Yazınsal nitelikli metinlerde iletiler, metnin duygu ve düşünce örüntüsü içine gizlenmiş durumdadır. Ancak, çocuğun duygu ve düşünce devinimleriyle anlaşılandırılır. Çocuğun yazınsal metni okuma süreci, bir anlamda duygu ve düşünce üretim süreci; yazar tarafından kurguya yerleştirmiş iletilerin kılavuzluğunda yeni anlamlar oluşturma eylemidir. Bu durum, çocuğun kavramsal boyutlu gelişimine ve duyarlık eğitimine olanak sağlar.

Neydim'e (2004) göre bir gereksinim olarak ortaya çıkan çocuk edebiyatı zamanla bir tüketim olgusu haline gelmiştir. Özellikle son dönemde sinemaya uyarlanan edebiyat ürünleri hem gişede hem de tüketim alanlarında sermaye olmuştur. Günümüzde macera ve fantastik romanları bütün dünyada en çok okunan kitaplardır.

Macera romanları, çocuklarda bilim kurgu ve fantezi romanlarında olduğu gibi farklı gerçekliklerle çok da sorgulamadan karşılaşma olanağı verir. Çoğu zaman rehabilite edici işlevi de olabilir. Fantastik romanlar ise çocuk ve gençlerin okuma dünyasında önemli bir yer tutar. Fantastik aynı zamanda gerçek düzlemde karşılaşılamayan, karşılaşmaktan kaçınılan sorunlarla gerçeküstü düzlemde imgeler yoluyla karşılaşma olanağı verir ki bu gencin kendini ifade edebilmesinde bir araç olarak güçlü bir işlevi yerine getirir. Fantastik kimi zaman da gerçeklerden uzaklaşıp farklı bir düzlemde rahatlama, iç boşalma rolünü de üstlenir (Neydim 2003).

Uğur (2010), Türk edebiyatında korku, fantastik, bilim kurgu gibi türlere ait edebi sınıflamalar oluşmadığına dikkat çekerek yakın dönemde Türkiye'de telif fantastik eserler üretilmeye başlandığını ve yerli fantastik eserlerin tüketici sayısının da giderek arttığını belirtir. Doğaüstü olayların insanın gücünü ve sınırı aşan kişiler dünyası içinde kurgulandığı fantastik anlatılarda, okuyucunun dikkati daha çok bilinmeyenin üzerindedir (Todorov 2004: 118). Sıra dışı olaylara sahne olan mekân, takvimle ve saatle sınırlanamayan zaman, insanüstü vasıflara sahip olan kişilerle farklı boyutlar kazanır (Yılmaz 2011).

Edebî anlamda yakın zamana kadar pek fazla değer verilmemiş olan bilim kurgu, fantastik, gotik gibi türler, günümüzde, edebiyatın klasikleşmiş yapıtları kadar, okuyucuları etkilemekte ve onların gözünde önem kazanmaktadır. Bu dönüşümün en büyük nedenlerini değişen zaman ve ihtiyaçları farklılaşan bireylerin beklentilerinde aramak gerekmektedir. Bu türlerin çocuğun hayal dünyasını zenginleştireceğini söylemek mümkündür (Balta 2014).

Dilidüzgün'e (2012) göre, fantastik çocuk kitapları günümüzün ezberci eğitim sistemlerinde çocukların gereksinimlerine seslenecek ve onlara yeni bakış açıları kazandıracaktır. Öğrenciler kendilerine uygun bu tarz kitaplarla hem okuma alışkanlığı kazanacak hem de düş güçleri gelişerek çevrelerini daha gerçekçi bir gözle anlama olanağına sahip olacaklardır.

Çocuk kitapları ile ilgili olarak alanyazında hazırlanan araştırmalar incelendiğinde; genel olarak okul öncesi dönemde ve talep oranı fazla olan belli serilerin, çoğunlukla dış yapı ve iç yapı özellikleri açısından çocuğa göre olup olmamaları açısından incelendiği, genellikle yerli yazarlarca hazırlanan eserlerin çalışma kapsamına alındığı ve çeviri eserlerde ise çocuk klasikleri üzerine çalışıldığı belirlenmiştir (Demircan 2006; Dağlıoğlu-Çakmak 2009; Kılıç 2010; Gönen-Karatay 2011; Veziroğlu-Gönen 2012; Körükçü 2012). Çeviri çocuk kitapları ile ilgili olarak sınırlı sayıda çalışma yapılmıştır. Mert, Albayrak ve Serin (2013)

araştırmalarında ilkökul seviyesindeki çocuklara yönelik olarak hazırlanan çeviri çocuk kitaplarının ait oldukları kültür ile evrensel kültüre ait öğelere ne ölçüde yer verdiğini tespit etmeye çalışmışlardır. Çocukların, hem yerli yazarlarca hazırlanmış kitapları okuyarak kendi kültürlerini yakından tanımaları hem de yabancı yazarlarca hazırlananları okuyarak farklı dünyaları tanımaları gereği ifade edilebilir. Kişilik gelişimin en önemli dönemi olan çocuk ve gençlik dönemlerinde ve teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, kitapların çocuğun hayatında yer alabilmesi kitabın ne kadar başarılı yazıldığına bağlıdır. Dolayısıyla çocuk edebiyatının etkililiği, çocuklar için yazılan kitapların çocuğun ilgisini çekmesine ve gereksinimlerini karşılayabilmesine bağlıdır. Bu bağlamda bu çalışmada popüler çeviri çocuk romanlarının içerik bakımından incelenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Konya'nın merkez ilçeleri olan Karatay, Meram ve Selçuklu'da üç okul belirlenmiş ve her bir okuldan kırk olmak üzere toplamda yüz yirmi 8. sınıf öğrencisine en son okudukları çeviri kitaplar sorulmuştur. Öğrencilerin çocuk edebiyatı klasikleri dışında en çok hangi kitapları okuduklarını belirlemek amacıyla klasik kitaplar çalışma kapsamının dışında tutulmuş ve en fazla okunan ilk iki kitabın "Percy Jackson ve Olimposlular: Şimşek Hırsızı" (n=28) ile "Gölgelerin Efendisi: Gorlan Harabeleri" (n=16) olduğu belirlenmiştir. Veriler, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile elde edilmiştir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin incelenmesini kapsar (Yıldırım ve Şimşek 2006).

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde, nitel araştırma veri analiz yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Dokümanların içeriğinin anlaşılması ve metinlerdeki kelimelerin ve cümlelerin niteliğinin belirlenmesi amacıyla içerik analizi uygulanır. Çözümleyici bu yaklaşım, verilerden kategorilerin üretilmesine olanak tanır (May 1996: 145). Araştırmada içerik analizi türlerinden 'kategorisel analiz' kullanılmıştır. Kategorisel analiz, genel olarak belirli bir mesajın önce birimlere bölünmesi ve ardından bu birimlerin önceden saptanmış ölçütlere göre kategoriler hâlinde gruplandırılmasıdır (Tavşancıl-Aslan 2001: 90). Kategori geliştirme aşamasında aynı metin üzerinden benzer bir araştırma yürütmeyi planlayan başka araştırmacıların da aynı sonuçlara ulaşabilecekleri türden uygun kategoriler geliştirilmelidir (Silverman 2001). Kısaltmalar: ŞH: Şimşek Hırsızı GH: Gorlan Harabeleri.

3. BULGULAR

Bu başlık altında “Percy Jackson ve Olimposlular: Şimşek Hırsızı” ile “Gölgelerin Efendisi: Gorlan Harabeleri” kitapları içerik unsurları olan; konu, tema, kahramanlar, plan, dil ve üslup bakımından incelenmiştir.

Şimşek Hırsızı: Percy Jackson ve Olimposlular 17 ödüllü kitap serisinin ilk kitabıdır. İlk basımı 2005 yılında, 12. basımı 2012 yılında yapılmıştır. Kitaplar çocuk ve gençlik kitapları alanında çeşitli kurumlar tarafından en iyi kitap seçilmiştir. Serinin ödülleri şunlardır:

Al Roker's Book Club For Kids, The Today Show (The Today Show Al Roker Çocuk Kitapları Kulübü), Best Book of 2005, School Library Journal (Okul Kütüphanesi Dergisi 2005'in en iyi kitabı), New York Times Notable Book of 2005 (2005'in New York Times dikkat çeken kitabı), Best Book of 2005, Child Magazine (2005'in Çocuk Dergisi en iyi kitabı), Bluebonnet Award Nominee 2006, Texas Library Association (2006 Teksas Kütüphaneler Birliği Bluebonnet Ödülü), Askews Torchlight Award (UK) Winner, 2006 (2006 Askews Torchlight Ödülü), Chicago Public Library Best of the Best Book List, 2005 (2005 Chicago Halk Kütüphanesi En İyi Kitap Ödülü), VOYA Top Shelf Fiction List for 2005 (2005 VOYA En İyi Kurgu Ödülü), ALA Notable Book for 2005 (2005 ALA Dikkat Çeken Kitabı), YALSA Best Book for Young Adults 2005 (2005 En İyi Gençlik Kitabı), Red House Children's Book Award Winter (UK), 2006 (2006 Red House Çocuk Kitabı Ödülü), CCBC choice award 2006, (2006 CCBC Seçkin Ödülü), 2006 Notable Children's Book, National Council for Teachers of English (2006 İngilizce Öğretmenleri Ulusal Konseyi Dikkat Çeken Çocuk Kitabı), Publishers Weekly National Children's Bestseller (Haftalık Yayıncılar Ulusal En Çok Satan Çocuk Kitabı Ödülü), Watwickshire Book Award Winner (UK), 2007 (2007 Watwickshire Kitap Ödülü), Beehive Award Winner 2007 (Children's Literature Association of Utah) (Utah Çocuk Edebiyatı Birliği 2007 Beehive Ödülü), Maine Student Book Award Winner 2007 (2007 Maine Öğrenci Kitap Ödülü).

Gorlan Harabeleri: Gölgelerin Efendisi kitap serisinin ilkidir. 2009 yılında basılmıştır. Üzerinde kitabın çok okunan kitaplar arasında olduğunu gösteren ‘New York Times Bestseller’ etiketi vardır.

3.1. Konu ve Tema: Mücadeleler

Kitaplarda zorluklar karşısında pes etmeme ve güçlüklerle mücadele etme işlenmiştir. Şimşek Hırsızı kitabında 12 yaşındaki Percy Jackson'ın Yunan tanrılarıyla yaşadığı mücadele anlatılmaktadır:

Olay: Percy, okulla birlikte gittiği bir müze gezisinde bir canavar tarafından saldırıya uğrayınca en yakın arkadaşının aslında onu korumakla görevli bir satır olduğunu öğrenir. Percy'nin babası Yunan tanrılarından Poseidon ve annesi sıradan bir insan olduğu için kendisinin bir yarı tanrı (melez) olduğu ortaya çıkar. Percy, kendisi gibi yarı tanrıların bulunduğu melezler kampına gider. Zeus, Percy'i

en güçlü silahı olan şimşegi çalmakla suçlar ve geri vermediği takdirde Tanrılar arasında çok büyük bir savaşa neden olacağını söyler. Hades'in de miğferini kimin çaldığını bilinmemektedir. Hades, Zeus ve Poseidon üç büyük tanrıdır. Birbirlerinin eşyalarını almaları yasak ve savaş sebebidir. Oysa Ares bütün suçu Percy'ye atmıştır. Ares, Percy'nin yeraltı dünyasında Hades tarafından öldürülmesini sağlayıp Poseidon'un Hades'e kızmasını ve Zeus'un ilk şimşegi ele geçirmesini sağlamak ister. Böylece Zeus da Poseidon'a kızacak ve Hades kaybolan karanlık miğferi için hem Zeus'a hem Poseidon'a kızacaktır. Dolayısıyla dünyanın sonunu getirecek üçlü bir savaşa girilmiş olunacaktır. Percy, Ares'in suçlu olduğunu anladığında ona karşı çıkar. Bu savaşı engellemek ve hırsız olmadığını kanıtlamak için şimşegi aramaya başlar. Bu arayışta karşılaştığı zor durumlardan bazen babasının yardımları bazen ise yarı tanrılık güçleriyle kurtulur. Şimşegi Zeus'a teslim eder. Ancak Percy'nin dikkatini çeken Ares'i tanrılar arasında savaş çıkarmaya ikna edenin Titanlar olmasıdır.

Gorlan Harabeleri'nde ise şövalye olmak isteyen bir çocuğun kendisini orman muhafızının çırağı olarak bulması ve kötülüğün korkunç yaratıklarıyla yaşadığı maceraları anlatılmıştır:

Olay: Will, Baron Arald'ın himayesinde evlatlık olarak büyümüştür. Seçmelerde şövalye olmak istediği için savaş okuluna gitmek ve Sör Rodney'in çırağı olmak ister ama çok cılız olduğu için savaş ustası onu kabul etmez. Orman muhafızı olan Halt o sırada Baron'a bir kâğıt verir ve bu kâğıdın çocukla ilgili olduğunu söyler. Will, kâğıtta ne yazdığını çok merak eder ve gece gizlice şatoya girer. Tam kâğıdı aldığı sırada Halt kâğıdı elinden alır ve Will'i Baron'a götürür. Will ceza alacağını sanır ama Halt onu çırağı olarak alır. Halt daha sonra bu kâğıt olayını Will'in yeteneklerini denemek için hazırladığını söyler. Kral'a daha önce isyan etmiş ve yenilmiş olan Margarath yenilgiyi hazmedemeyerek savaşa hazırlanmaktadır. Savaşta wargalları ve iki kalkarayı da kullanacaktır. Halt, kalkaraların peşine düşer. Will, Baron ve Rodney onu bulduğunda kalkarayı oklarıyla öldürmek üzeredir ama yaralanmıştır. İlk kalkara yanar. İkincisi Halt'a saldırır. Will okuyla kalkaranın yanmasını sağlar. Baron, Will'in bu kahramanlığı için tören düzenler ve törende isterse çok istediği savaş okuluna gidebileceğini söyler ama Will artık kendini tam bir orman muhafızı gibi hisseder. Kalkaralar öldürülmüştür ancak Morgarath wargallarla savaşa tekrar hazırlanmaktadır.

3.2. Kahramanlar: Gücsüz Erkek Çocuklar

Her iki kitabın kahramanı da bir erkek çocuktur. Şimşek Hırsız'ında Percy, 12 yaşında, babası olmayan, yatılı okulda okuyan, okulda ve evde sorunlar yaşayan ve okuma güçlüğü çeken bir çocukken Olimpos'ta tanrılarla bile savaşabilecek kadar güçlüdür. Gorlan Harabelerinde de Will, şövalye olmak isteyen ancak vücudunun güçsüzlüğünden dolayı şövalyelik okuluna seçilemeyen ve anne-babası olmayan bir çocuktur. Ancak daha sonra çok iyi bir orman muhafızı olur ve kimsenin öldüremediği yaratıkları öldürür.

Şimşek Hırsızı'nda insanlar, titanlar, tanrılar, yarı tanrılar-melezler, satirler ve canavarlar vardır.

Sally Jackson: Percy'in annesidir.

Gabe Ugliano: Percy'nin üvey babasıdır.

Zeus: Göklerin hakimi, Olimpos Dağı'nın kralı ve Poseidon'la Hades'in kardeşi. Percy'yi şimşeğini çalmakla suçlar.

Poseidon: Percy'nin babası, denizler tanrısı ve Zeus'la Hades'in kardeşidir.

Hades: Yeraltı dünyasının tanrısı ve Zeus'la Poseidon'un kardeşidir.

Ares: Savaş tanrısı ve Afrodite'in sevgilisidir.

Athena: Annabeth'in annesi; bilgelik, adalet ve savaş stratejisi tanrıçasıdır.

Aphrodite: Güzellik ve aşk tanrıçası; Hephaestus'un eşidir.

Percy Jackson (Perseus Jackson): 12 yaşında, Pek çok yatılı okuldan atılmış, sorunlu olduğu düşünülen bir çocuktur. Disleksi ve dikkat eksikliği tanısı koyulmuştur. Yarı tanrı, Poseidon'un oğludur.

Annabeth Chase: Athena kulubesinin baş danışmanıdır. Athena'nın en başarılı kızıdır. Yarı tanrı ve Percy'nin arkadaşıdır.

Bay Brunner: Latince öğretmeni ama aslında Kheiron adındaki melez kampının yöneticilerinden biridir. Belinden aşağısı attır. Normal hayatta at kısmı yok olur ve tekerlekli sandalyede oturur.

Luke: Kampta Percy'nin arkadaşı gibi davranan ama aslında ona düşman olan danışmandır. Yarı tanrı, Hermes'in oğludur.

Thalia: Zeus'un kızı, yarı tanrıdır.

Clarisse: Kamptaki Percy'nin anlayamadığı Ares'in kızıdır.

Kıvırcık Çalidibi: Annabeth, Thalia, Luke ve Percy Jackson'ın koruyucusudur. Percy'nin en yakın arkadaşı ama aslında onu korumak için gönderilmiş bir satirdir.

Bay D.: Melez kampının yöneticisidir.

Canavarlar/Cadılar: Fuiru, Medusa, Ekidne.

Bayan Dodds: Cebire giriş dersi öğretmeni kılığında girmiş bir yaratıktır. Percy'i öldürmeye çalışır ama Percy onu kılıcıyla yok eder.

Gölgelerin Efendisi: Gorlan Harabeleri

Will 15 yaşında ve anne-babası olmayan bir çocuktur:

“Seçmelerin yapılacağı gün, şato evlatlıklarının hayatındaki en önemli gündü. Onlar Redmont Eyaleti Lordu Baron Arald’ın koruması altında büyüyen, öksüz çocuklardı. Çoğunun anne babası, görevleri sırasında ölmüştü. Baron da onların çocuklarını büyütüp seçkin insanlar haline getirmeyi kendi sorumluluğu olarak görmüştü. Bu fırsatı seçmeler sağlıyordu. On beş yaşına basan evlatlıklar, her yıl, saraya hizmet eden çeşitli zanaat ustalarına çırak olmak için başvurabiliyorlardı.” (GE: 13)

Will: Baron Arald’ın koruması altında büyüyen çelimsiz bir yetim olan Will, şövalyelik hayalleri kurarken, kendini orman muhafızı Halt’ın çırağı olarak bulur.

Halt: Gelmiş geçmiş en iyi orman muhafızlarından biri olan Halt, gölge gibi sessizce hareket edebilir, yayı ve oku kusursuz kullanır. Halt, yıllar önce Morgarath’ın ordusunun yenilmesinde de büyük pay sahibidir.

Gilan: Halt’ın eski çırağıdır. Espirili ve çok becerikli bir orman muhafızdır.

Morgarath: Araluen krallığının eyaletlerinden Gorlan’ın eski baronudur. Ürkütücü yaratıklar olan wargallardan oluşan bir ordu kuran Morgarath, on beş yıl önce Kral Duncan’a başkaldırmış ama ordusu yenilmiştir. On beş yıldır intikam planları yapan Morgarath, artık harekete geçmeyi planlamaktadır.

Baron Arold: Redmont eyaletinin lordudur. Adil bir yönetici ve cesur bir savaşçıdır.

Sör Rodney: Savaş okulunun başkanı ve savaş sanatları ustasıdır.

Horace: Yetimhanede yetişen iriyarı bir çocuktur. Başta Will ile anlaşamasa da sonradan iyi dost olurlar. Savaş okuluna kabul edilen Horace kusursuz kılıç kullanır.

Alyss: Will’in yetimhaneden arkadaşı ve Redmont kalesi dışişleri bölümünün başkanı olan Leydi Pauline’in çırağıdır.

George: Pek iyi konuşamayan ama iyi yazı yazan George, şatodaki yazı ustası Nigel’in çırağıdır.

Usta Ulf: Şatodaki güçlü savaş atlarının bakımı ve eğitimiyle ilgilenen ustadır.

Leydi Pauline: Redmont dışişleri başkanıdır.

Chubb Usta: Redmont’un aşçıbaşısıdır.

Wargal: Yüzleri insanı andıran, tıknaz, şekilsiz varlıklardır. Hayvan gibi uzun, kaba burunları ve sivri dişleri vardır.

Kalkara: Ayı ile goril arası, korkunç bir yaratık olan kalkara, gözlerine bakını hareketsiz kılabilme özelliğine sahiptir.

Şimşek Hırsızı'nda mitolojik varlıklar fantastik unsurları oluştururken Gorlan Harabeleri'nde iki insan dışı varlık yer almıştır: Wargallar ve kalkaralar.

Şimşek Hırsızı, Gorlan Harabeleri'ne kıyasla kişi ve insan dışı varlık kadrosu daha kalabalık olması bakımından daha karmaşık bir görüntü çizmektedir.

3.3. Mekânlar ve Zaman: Hayali Mekânlar

Şimşek Hırsızı Amerika'da ve hayali Olimpos dağında geçer. Yani kitapta günümüz dünyası ve mitolojik dünyalar bir arada yer alır. Kitapta “Yancy Akademisi, New York, Manhattan, Metropolitan Sanat Müzesi, Montauk, Long Island, Mc Donalds, Lincoln Tüneli, New Jersey, Mississippi Nehri, St. Louis, Amtrack İstasyonu, Gateway Kemerli, Times Meydanı, Empire State Binası, Santa Monica, Denver, Kansas, Rocky Dağları, Los Angeles, Monte Carlo” gibi yerlerin yanı sıra “Olimpos Dağı, Yeraltı Dünyası, Melez Kampı, Ölüler Diyarı” gibi hayali mekanlar da vardır.

Gorlan Harabeleri ise hayali Araluen Krallığı'ndaki Redmont Eyaletinde geçmektedir. Savaş okulu, yazı okulu, Araluen Krallığının Eyaletleri diğer mekanlardır. Gorlan Harabeleri'nin başında Araluen ve komşuları M.S. 643 isimli kurgu bir harita vardır. Üzerinde; Buz Denizi, Batı Okyanusu, Kuzey Çölleri, Sonsuz Okyanus, Skandiya, Galya, İberyon, Alpina, Aslava, Toskana, Pıkta bölgeleri bulunmaktadır.

Şimşek Hırsızı 2005 yılında yazılmıştır ve yazıldığı zamanda geçmektedir. Gorlan Harabeleri ise M.S. 643'te geçmektedir.

3.4. Plan: Kitap Bölümleri

Şimşek Hırsızı 22 bölümden oluşmaktadır. Her bölüm konuyu özetleyen bir cümlelik başlıktan oluşur. Örneğin ilk bölümün başlığı “Bölüm Bir: Cebire Giriş Dersi Öğretmenimi Yanlışlıkla Buharlaştırıyorum”dur. Bu başlıkların çocukların bölümü merak etmelerini sağladığı söylenebilir. Gorlan Harabelerinde ise öncelikle “Karakterler ve Yaratıklar” başlığı altında kitapta yer alan kişiler ve insan dışı varlıklar tanıtılır. Daha sonra “Giriş” ve “Son Söz” arasında 32 bölüm yer alır.

3.5. Dil ve Anlatım: Çocuklara Yakın Gelen Bir Anlatım ve Sürükleyici Bir Üslup

Şimşek Hırsızı merak unsurlarının çokça kullanıldığı sürükleyici bir kitaptır. Çocukların normal hayatlarında karşılaşabilecekleri unsurlar Şimşek Hırsızı'nda fantastik bir ortama taşınmıştır. Kitapların çevirileri akıcıdır ve kitaplarda sık sık diyaloglar vardır. Şimşek Hırsızı, Percy Jackson'ın dilinden yazılmıştır. Gorlan Harabeleri “o” anlatımıdır ve daha samimi bir üslupla yazılmıştır. Şimşek Hırsızı'nda sık sık okuyucuyla konuşma vardır. Burada dikkati çeken yabancı kelimelerin sayısının fazla olmasıdır. Her iki kitap da İngilizceden çeviridir. Kitaplar macera türünde olmaları sebebiyle oldukça sürükleyicidir. Şimşek Hırsızı'nda Yunan Mitolojisi'nin yanı sıra Amerikan unsurları da sıkça yer almış ve

Amerika üstünlüğü düşüncesine yer verilmiştir. Gorlan Harabeleri'nde ise şövalyelik kültürüne ait unsurlar yer alır. Kitapta sık sık okuyucuyla konuşma vardır. Kitabın ilk bölümünde şu ifadeler yer alır:

“Bakın, melez olmayı ben istemedim. Siz de melez olduğunuzu düşünerek bu satırları okuyorsanız, tavsiyem şu: kitabı hemen kapatın! Anne babanız nasıl doğduğunuza dair hangi yalanı söylediye ona inanın ve normal bir yaşam sürmeyi deneyin. Melez olmak tehlikeli” dir. (ŞH: 27)

Bu girişten sonra ilk cümle: “Benim adım Percy Jackson. On iki yaşındayım”dır.

“Annemle tanışmadan önce size ondan bahsedeyim.” (ŞH: 27)

“Nehre doğru düşerken derin bir farkındalığa eriştiğimi, ölümlü halimle barışık olduğumu, ölümlü dalga geçtiğimi ve buna benzer bir sürü şey daha söylemek isterdim sizlere. Ama gerçekten ne mi hissediyordum?” (ŞH: 204)

Kitapta çocukların kendi hayatlarından izler taşıyan ifadeler yer alır:

“Benimle dalga geçilmesinden nefret ederdim. Kandırılmaktan da öyle.” (ŞH: 232)

“Çilleri birisi yüzüne spreyle sıvı cheetos sıkılmış gibi turuncuydu.” (ŞH: 9)

“Kalkanım NBA basket potası büyüklüğündeydi.” (ŞH: 113)

“İçeride şeker, yiyecek ve cipsle dolu bir bar vardı. Uydu yayını yapan büyük ekran bir televizyon ve yüksek hızlı internet bağlantısı olduğunu da gördüm.” (ŞH: 250)

“Bizim için eğlence, Burger King’de yemek yemek ve film kiralamaktı. Beş yıldızlı bir Vegas oteli mi? Nerede?” (ŞH: 251)

“Annabeth bilgi oyunları ve zeka gerektiren diğer oyunları oynuyordu.” (ŞH: 251)

Kitapta yabancı kelimelerin sayısının fazla olması dikkati çekmektedir:

“Göz açıp kapayana dek bize plastik tepsilerde duble çizburgerler, vanilyalı dondurmalar ve xxl boyda patates kızartmaları getirdi.” (ŞH: 167)

“Lobide beş, altı kez bungee-jumping ile atladım, su kaydırağından kaydım, yapay kayak alanında kar sörfü yaptım, bir de sanal-gerçekçilik lazer oyunuyla FBI keskin nişancı oyununu oynadım.” (ŞH: 251)

Kitaplarda Yunan mitolojisi ve şövalyelik kültürüne ait unsurların yanı sıra Amerikan unsurları da sıkça yer almaktadır:

“Yunan tanrıları burda mı? Yani... Amerika’da mı?”

“Evet, elbette. Tanrılar Batı’nın kalbiyle birlikte yer değiştiriyor.”

“Neyle birlikte?”

“Hadi ama Percy. Senin batı medeniyeti dediğin şeyden bahsediyorum. Bunu soyut bir kavram mı zannediyordun? Hayır, o yaşayan bir güç. Binlerce yıldır parlak ışıklar saçarak yanan kolektif bir bilinç o. Tanrılar da onun bir parçası. Hatta tanrılar bunun bir kaynağı denebilir ya da en azından tüm Batı Medeniyeti yok olmadan tanrılar da yok olamaz. Ateş Yunanistan’da yanmaya başladı. Sonrasında senin de çok iyi bildiğin gibi en azından ben bildiğini umuyorum, dersimden geçtin, ateş Roma’ya taşındı, tabii tanrılar da. Belki farklı adlar aldılar, Zeus yerine Jüpiter, Afrodit yerine Venüs gibi ama aynı güçler aynı tanrılar.”

“Ve sonra öldüler”

“Öldüler mi? Batı öldü mü ki? Tanrılar yalnızca bir süre yer değiştirdiler: Almanya, Fransa, İspanya. Ateş nerede parlaksa tanrılar da oradaydı. İngiltere’de birkaç yüzyıl geçirdiler. Yapman gereken şey mimariye bakmak. İnsanlar tanrıları unutmadı. Şu son üç bin yıl içerisinde nerde hüküm sürdülerse resimlerde, heykellerde, en önemli binalarda onları görebilirsin. Ve evet Percy, elbette şimdi senin Amerika Birleşik Devletleri’ndeler. Sembolüne bak, Zeus kartalı. Rockefeller merkezindeki Prometheus heykelin, Washington’daki devlet binalarının Yunan tarzı cephelerine bak. Amerika’da Olimposluların çok sayıda yerde apaçık bir şekilde sergilenmediği bir şehir bulabilecek misin bakalım? İster beğen ister beğenme –ki inan bana vaktiyle çok sayıda kişi Romayı’da pek sevmezdi- Amerika şimdi ateşin kalbi. Batı’nın en büyük gücü. Bu nedenle Olimpos burada. Ve biz de buradayız.” (ŞH: 70)

Normal hayatlarında karşılaşılabilecekleri unsurlar Şimşek Hırsızı’nda fantastik bir ortama taşınmıştır:

“İkiniz yüzünden ben de migren başladı. Halbuki satirlerde migren olmaz. Başımı çatlatacaksınız.” (ŞH: 177)

“Merak etme” dedi Annabeth. “Ölümlü polisler bizi asla bulamazlar.” (ŞH: 190)

“Kıvırcıkla ben metal bir detektörden geçtik. Bir anda detektörün kırmızı ışıkları yanıp sönmeye başladı. “İzinsiz eşya! büyü eşya!” (ŞH: 288)

Gorlan Harabeleri’nde “o” anlatımı vardır. Kitapta baron ve şövalye gibi bizim kültürümüze uzak kullanımlar yer alır. Ancak Gorlan Harabelerindeki ok ve kılıç kullanımı bizim kültürümüzde de yer almaktadır. Şimşek Hırsızı’na göre Gorlan Harabelerinin dili daha sadedir.

3.6. İletiler: Sezdirilen İletiler

Gorlan Harabeleri’nde, Şimşek Hırsızı’na göre iletiler kurgunun içine daha ustaca yerleştirilmiştir. Her iki kitapta verilen iletiler: teşekkür, gurur duyma özeleştir-i-eleştir-i, eğitim, akli kullanma, dürüstlük, özgüven ve arkadaşlıklıklır.

Sadece Şimşek Hırsızı'nda yer alan iletiler: özür dileme, yardımseverlik, anne sevgisi, fedakarlık, sabırlı olma, kabullenme, çevre duyarlılığı ve iyilik etmedir. Sadece Gorlan Harabeleri'nde yer alan iletiler ise çalışma ve sözünü tutma-vefadır.

3.6.1. Teşekkür:

Şimşek Hırsızı'nda sık sık teşekkür etme yer alır:

“Teşekkür ederim, dedim pat diye. Eksik olmayın bana bunu hatırlattınız.” (ŞH: 21)

“Biraz kendimize gelince hayatımızı kurtardığı için Kıvrıkcık'a teşekkür ettik.” (ŞH: 232)

Gorlan Harabeleri'nde Şimşek Hırsızı'na göre teşekkür etme daha az yer alır:

“Savaş ustası ile şövalyelerine de cömert tekliflerinden dolayı teşekkür ederim. Ama ben bir orman muhafızıyım.” (GH: 258)

3.6.2. Gurur Duyma:

Gorlan Harabeleri'nde Will görevini hakkıyla yerine getirdiğinde ustası Halt'ın 'aferin' deyişle gururlanır:

“Bu onur için size teşekkür ederim” “Will başıyla selam verip geri dönerek, uzun koridorda tekrar yürümeye başladı. Tezahurat yeniden başladı ve bu sefer Will, büyük salonu tavanına kadar dolduran övgüleri başı dik karşıladı.” (GH: 259)

Şimşek Hırsızı'nda Percy babasının kendisiyle gurur duymasını ister:

“Babanın hayatta olmasına sevindin. Bir yandan sana sahip çıktığı için mutlu oldun, öte yandan onu gururlandırmak istedin. Zaten sırf bu yüzden medusanın kafasını Olimpos'a yolladın. Ne yaptığını babanın fark etmesini istedin.” (ŞH:184)

3.6.3. Özür Dileme:

Şimşek Hırsızı'nda sık sık özür dileme yer almaktadır:

“Kusura bakma, dedim, biraz bıraksaydım da sen de tatsaydın.” (ŞH: 59)

“Babam bunu bana vermek istedi. Aptal gibi davrandığı için özür diledi, beni sevdiğini ve özlediğini söyledi.” (ŞH: 241)

3.6.4. Yardımseverlik:

Şimşek Hırsızı'nda yardımseverlik şu şekillerde yer alır:

“Bu kartı almanı istiyorum, tamam mı? Bu yaz yardımına ihtiyacın olursa diye.” (ŞH: 22)

“Bardağı tutmama yardım etti ve pipeti dudaklarıma yerleştirdi. (ŞH: 58)

3.6.5. Anne sevgisi:

Gorlan Harabeleri’nde kahramanın annesi çok küçük yaşta ölmüştür. Şimşek Hırsızı’nda ise Percy ve annesi oldukça yakındır:

“Sonra annemin sesini işittim. Yatak odamın kapısını açtı ve tüm korkularım buharlaştı. Annem işte böyle sırf odaya girerek bile kendimi iyi hissetmemi sağlayabilir. Gülüşü bir battaniye gibi sıcaktır. Annem bana baktı mı sanki hep içimdeki güzel şeyleri görüyor, kötü şeyler görmüyor. Bir kerecik bile olsun kimseye sesini yükselttiğin veya kaba bir söz ettiğini duymadım.” (ŞH: 31)

3.6.6. Fedakarlık:

Şimşek Hırsızı’nda fedakarlıkta bulunma oldukça sık işlenmiştir:

“Başım çatlayacakmış gibi ağrıyordu. Zayıf düşmüştüm, yaralıyım, kederden kendimi kaybedecek gibiydim. Az önce annemin kayboluşunu görmüştüm. Kendimi yere atıp ağlamak istiyordum ama Kıvırcık’ın yardımına ihtiyacı vardı. O yüzden bir şekilde onu yerden kaldırdım ve düşe kalka aşağıdaki vadiye, ışık saçan çiftlik evine ilerledik. Ağlıyordum, anneme sesleniyordum, yine de Kıvırcık’ı tuttum. Onu bırakmayacaktım.” (ŞH: 53)

“Minnettar olman gerek Percy. Üvey baban o denli iğrenç biçimde insan kokuyor ki herhangi bir yarı tanrının varlığını bastırıyor. Gabe yıllardır senin kokunu bastırıyor. Her yaz o adamla yaşamış olmasan çok uzun zaman önce canavarlar bulmuş olurdu seni. Annen seni korumak için onunla kalmış. Öylesi bir adama katlandığına göre seni çok seviyormuş.” (ŞH: 152)

“Park görevlisine ve aileye baktım. Küçük çocuk, babasının bacaklarının arasına saklanmıştı. Bu insanları korumalıyım. Öylece ölemezdim.” (ŞH: 202)

3.6.7. Öz eleştiri - Eleştiri:

Şimşek Hırsızı’nda ve Gorlan Harabeleri’nde özeleştiri sıkça yer alır:

“Uzunca bir süredir başımıza böyle bir şey gelecek diye endişeleniyordum. Bunların olacağını bilmeliydim. Seni yanımda tutmak bencillikti.” (ŞH: 49)

“Annemi kurtaramamıştım çünkü onun kendi kendisini kurtarmasını sağlamıştım. Doğru olanın bu olduğunu biliyordum. (ŞH: 347)

“İtiraz etmek istedim. Hiçbiri Kıvırcık’ın suçu değildi. Gerçekten hem de gerçekten kendimi suçluyordum. Kıvırcık’ı otobüs terminalinde ekmemiş olsam başı derde girmeyecekti.” “İkinci bir şansı olacak değil mi?” (ŞH: 74)

“Bu son korku, yani kendinden kuşku duyma korkusu en beteri idi. Son birkaç aydır gördüğü sıkı eğitime karşın hala çocuk sayılırdı. Ayrıca eskiden yanında hep onu eleştiren ve deneyimlerinden yararlandığı Halt olurdu. Artık

yalnızdı ve ona verilen görevi başarıyla yerine getirmesinin ne kadar önemli olduğunu biliyordu.” (GH: 226)

3.6.8. Arkadaşlık:

Şimşek Hırsızı'nda kurgu gereği Percy'nin, onu korumak ve ona yardımcı olmak için yanında olan az sayıda arkadaşı vardır:

“Hayatımı kurtardın Percy. Eğer... eğer yanında beni istediğinden eminsen yüzünü kara çıkarmam.” “O kadar rahatladım ki neredeyse alayacaktım. Gerçi bu pek kahramanca olmayacaktı. Birkaç aydan uzun süre beraber olduğum ilk arkadaşımı Kıvırcık. Ölüler ordusuna karşı bir satirin ne faydası olacaktı pek bilmiyordum ama yanımda olduğunu bilmek beni rahatlatıyordu.” (ŞH: 140)

“Hayır demek istiyordum ama eğer Annabeth gidecekse onu yalnız bırakamayız diye düşündüm.” (ŞH: 195)

Şimşek Hırsızı'nda Percy'e kampta çok yakın davranan onun arkadaşı olduğu sanılan Luke'un aslında Percy'e kötülük yapmak isteyenlerle işbirliği içinde olduğu anlaşılır. Gorlan Harabeleri'nde ise Şimşek Hırsızı'nda olanın aksine Will, iyi anlayamadığı Horace'la ilerleyen zamanlarda çok iyi dost olur. Gorlan Harabeleri'nde çirak olacakları zamana kadar yetim çocuklar bir aradadır. Ancak bu çocuklar da genellikle çirak olmak istedikleri alanla ilgilenmektedirler.

3.6.9. Dürüstlük:

Dürüst olma her iki kitapta da vurgulanmıştır:

“Hades'in kızıdan haberi oldu ve Zeus'un sözünü tutmamasına çok içerledi.” (ŞH: 109)

“Halt: ama beni etkileyen başka bir şey daha vardı.” Will ‘nedir’ diye sordu. “daha sonra Chubb Usta seni sorguya çekerken, durakladın. Kekleri çaldığını inkar edecektin. Ama itiraf ettin. Hatırlıyor musun?” “Yalan söylesem daha mı iyi olurdu, diye düşünmüştüm.” Diye itiraf etti. Halt, başını yavaşça sağa sola salladı. “Hayır Will. Yalan söylemiş olsaydın, benim çırağım olamazdın.” (GH: 72)

3.6.10. Sabırlı Olma:

Şimşek Hırsızı'nda aceleyle davranmanın yanlışlığı işlenmiştir:

“Sabret de dinle çocuğum.” (ŞH: 130)

“Adama yumruk atmak istiyordum ama biliyordum ki o da bunu yapmamı bekliyordu. Ares'in gücü tepemi attırıyordu. Ona saldıracak olsam zevkten dört köşe olacaktı. Bu yüzden ona bu zevki tattırmamaya karar verdim.” (ŞH: 219)

3.6.11. Kabullenme:

Şimşek Hırsızı'nda paniğe kapılmak yerine durumu kabullenerek çözüm yolu bulma işlenmiştir:

“Annabeth ve Kıvırcık endişeyle birbirlerine baktılar. Annabeth ‘korkarım gidip görmekten başka çaremiz yok’ dedi. (ŞH: 221)

3.6.12. Eğitim:

Her iki kitapta da eğitim ve çalışma en çok verilen iletilerdendir.

“Seni daha iyi eğitebilseydim keşke Percy. Keşke daha çok vaktim olsaydı. Herkül, iason...hepsinin daha çok eğitimi oldu.” (ŞH: 146)

“Evet, İlyada’yı oku. Her yerinde sisten bahseder.” (ŞH: 148)

“Aslında onları eğitmekle görevlendirilen kişiye büyük sorumluluk yüklenirdi. Zaten ileri derecede usta olan bu savaşçıların potansiyelini deha haline getirmek için doğal yetenek ve becerilerin dikkatlice geliştirilmesi gerekiyordu. “ (GH: 104)”

“Jenny, Chubb Ustanın gözde öğrencilerinden biri haline gelmişti ve Chubb Usta önüne gelene öğrencisini övüyordu. Tabii yeteneğini geliştirmesinde onun verdiği eğitimin önemini vurgulamayı ihmal etmiyordu.” (GH: 119)

3.6.13. İyilik Etme:

Şimşek Hırsızı’nda iyilikte bulunan insan sayısının azlığından yakınılır:

“Ceza tarlalarına göre buranın ne kadar küçük olduğunu ve ne kadar az insanın orada bulunduğunu düşündüm. Demek ki çok az sayıda insan hayatları boyunca iyilik yapıyordu. Bu üzücü bir durumdu.” (ŞH: 291)

3.6.14. Akli Kullanma:

Her iki kitapta da akli kullanma sıkça yer almıştır:

“Düşün dedim kendi kendime. Düşün. Aşk tünelinin girişi ağın altında kalmıştı. Burayı çıkış noktası olarak da kullanabilirdik ama milyonlarca örümcek robot girişi tıkamıştı. Su diye düşündüm. Havuzun suyu acaba nereden geliyordu? Sonra suyun nereden geldiğini anladım.” (ŞH: 229)

“Kemerini çöz diye seslendim Annabeth’e.” “çıldırдың mı?” “ezilerek ölmek istemiyorsan çöz” dedim. Ares’in kalkanını koluma bağladım. Kurtulmak için atlamaktan başka çaremiz kalmadı.” Planım basit ama bir yandan da çılgıncaydı. Kayık batarken oluşan gücü, çıkış kapısına atlamak için kullanacaktık. Araba kazalarından bu şekilde kurtulanların olduğunu duymuşum; çarpışma anında on, yirmi metre uzağa fırlayan insanlar bu şekilde kurtulabiliyorlardı.” (ŞH: 230)

“Artık her şeye şüphle yaklaşmayı öğrenmiştim.” (ŞH: 248)

“Ares’in gücü var. Ama tek sahip olduğu şey güç. Bazen gücün bile aklın karşısında boyun eğmesi gerekir.” (ŞH: 315)

Şimşek Hırsızı’nda gizem çözme de kullanılmıştır:

Gizem çözmeye: “Burada Eros heykelinin üzerine kazınmış bir Yunan harfi var: Eta. (3 heykelin üstünde de). Annabeth ‘Hephaistos! Diye çığlık attı. “Ne aptalım! Eta, yunan alfabesinde “H” harfi demek. Karısını Ares’le birlikte yakalayabilmek için bu tuzağı kurmuş.” (ŞH: 227)

Gorlan Harabeleri’nde kararların değişimi ve kendi kararını verme yer almaktadır:

“Bütün hayatını hayalini kurarak geçirdiği şeyden vazgeçmek, şimdi ona çok tuhaf geliyordu. Oysa hayatta en büyük isteği hep savaş okuluna gitmek ve Redmont kalesinde şövalye olmaktı. Derin bir nefes aldı. Hayat bazen çok karmaşık oluyordu. İçten içe doğru bir karar verdiğini biliyordu. Ama yine derinlerde bir yerde, ufacak bir kuşku kırıntısı yok değildi.” “muhafız birkaç dakikalık sessizliğin ardından verdiği karar da büyüktü dedi. Bu kez Will ona döndü. Sonunda, sesindeki üzüntüyü gizleyemeyerek ‘Halt doğru kararı mı verdim’ diye sordu. Halt: bana kalırsa evet. Seni çırak olarak seçtim ve sendeki orman muhafızlığı potansiyelini görebiliyorum. Senin ayağımın altında dolaşmandan hoşlanmaya bile başlamıştım. Diye ekledi çok hafifçe gülümseyerek. Ama bu konuda benim duygu ve düşüncelerimin önemi yok. Senin için doğru karar, en çok istediğindir. “ben hep şövalye olmak istedim. “Halt: olabilir tabii dedi. Aynı anda iki farklı şeyi isteyebilirsin. O zaman hangisini daha çok istediğine karar vermen gerekir.” (GH: 262)

Şimşek Hırsız’ında da Percy cesur davranarak yaza kadar Amerika’daki okuluna dönmeye karar verir:

“Önümüzdeki yaz yine geleceğim diye söz verdim ona. O zamana dek hayatta kalacağım.” (ŞH: 363)

Gorlan Harabeleri’nde intikam duygusunun gereksizliği belirtilmiştir:

“Morgarath’ınki gibi çarpık bir zihin için intikam güçlü bir dürtüdür.” (GH: 214)

3.6.15. Çevre Duyarlığı:

Şimşek Hırsız’ında çevreye karşı duyarlı olma gereği ifade edilmiştir:

“Tüm bunlar beni üzüyor Percy.” “Seni üzen ne? Bu aptal maceraya atılmak mı?” “hayır. Beni üzen bu.” Yerlerdeki çöpleri işaret etti. “ve gökyüzü. Yıldızları görmek bile mümkün değil artık. İnsanlar havayı öyle bir kirletmişler ki, bugünlerde satır olmak zor iş.” “ah haklısın. Sanırım iyi bir çevreci olabilirdin.” Dik dik bana baktı. “zaten çevreyi umursamayan tek varlık insan. Senin türün dünyayı o kadar hızla kirletiyor ki...aman, neyse. Bir insana nutuk çekmenin faydası yok.” (ŞH: 181)

3.6.16. Çalışma:

Gorlan Harabelerinde kadın-erkek karşılaştırması yapılmıştır:

“İncecik, kır saçlı ve zarif bir hanım olan Leydi Pauline, gençliğinde çok güzeldi. Hala erkeklerin başını döndürecek kadar alımlı ve şıktı. Krallığın dış siyasetiyle ilgili çalışmaları dolayısıyla, bileğinin hakkıyla geldiği yer, Redmont’un dışişleri başkanlığıydı. Baron Arald onun yeteneklerine çok değer verirdi. Leydi, onun en yakın sırdaşlarından ve danışmanlarından biriydi. Arald, sık sık dışişlerinin en iyi çalışanlarının kızlar olduğunu söylerdi. Onlar savaş okuluna girmek için doğal özelliklere sahip olduklarını düşünen erkeklere göre çok daha kurnazdı. Ayrıca erkekler sorunların çözümü için fiziksel yöntemlere başvururken, kızlar zekalarını kullanıyorlardı.” (GH: 23-24)

Gorlan Harabeleri’nde yazı okulunda yazışmalar yapılmaktadır:

“Alyss otururlarken “George kusura bakmamamı söyledi.” Dedi bir yığın belgeyle uğraşmak zorundaymış. Yazı okulundaki herkes gece gündüz çalışıyor. Will anlayışla başını salladı. Yaklaşmakta olan savaş ve birlikleri yer değiştirmesiyle eski işbirlikçilerden yardım isteme işi bir yığın yazışma çıkarıyor olmalıydı.” (GH: 249)

Gorlan Harabeleri’nde fiziksel çalışma da yer alır:

“İyi kılıç kullanmak yıllar süren bir çalışma ister.” (GH: 189)

3.6.17. Özgüven:

Gorlan Harabeleri’nde özgüven fazlalığının zarar vereceği ifade edilmiştir:

“Rodney: bu iş aramızda kalsın. Henüz çocuğun bu konuda bir şey bilmesini istemiyorum. Aşırı özgüven duyup başına dert açabilir.” (Horace çok iyi bir kılıç ustasıdır) (GH: 105)

3.6.18. Sözünü Tutma-Vefa:

Gorlan Harabeleri’nde vefa işlenmiştir:

“Bayılmak üzere olmasına karşın acıdan inleyerek göğsünü şişirerek acıdan inleyerek ayağa kalktı ve duvara dayandı. Will’e verdiği sözü hatırladı: bir dosta ihtiyacın olursa beni çağırabilirsin. Sözünün eri olduğunu göstermenin zamanıydı.” (GH: 165)

“Halt benim ustam ve şu anda tehlikede. Benim yerim onun yanı.” (GH: 231)

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Şimşek Hırsız kitabında 12 yaşındaki Percy Jackson’ın Yunan tanrılarıyla yaşadığı mücadele anlatılmaktadır. Gorlan Harabeleri’nde ise şövalye olmak isteyen bir çocuğun kendisini orman muhafızının çırağı olarak bulması, iyi bir orman muhafızı olmak için yaşadığı mücadeleleri ve kötülüğün korkunç yaratıklarıyla yaşadığı maceraları anlatılmıştır. Kitaplarda zorluklar karşısında pes etmeme ve güçlüklerle mücadele etme işlenmiştir. Sever (2008), çocuk

kitaplarında önemli olanın bir kahramanın yaşadığı korkuyu ya da başarısızlığı akıl ve mantık gücüyle yenmesi; olumsuz koşullara karşı direnç geliştirebilmesi olduğunu belirtir. Karakuş (2006) ve Yıldız (2009) tarafından yapılan araştırmalarda ilköğretim öğrencilerinin macera konuları içeren kitapları tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda bu kitaplarda çocukların fiziksel mücadelenin yer alması, çocuklar için bunu teşvik edici olarak yorumlanabileceği gibi çocukların içlerindeki fiziksel mücadele isteğini yaşamaları olarak da yorumlanabilir.

Her ikisinde de fiziksel mücadeleler vardır ancak akıl kullanma da vardır. Her iki kitapta da kötülerle mücadele vardır. Kara (2007), çocuklarının evrenine giren fantastik çocuk ve ilk gençlik kitaplarında şiddetin Yunan / Roma mitolojileri gibi unsurların da kullanımıyla sanatsal yollarla örtük ve estetik bir biçimde sunulduğuna dikkat çekmiştir. Sever (2009), kitaplarda, kurgulanan olaylarda şiddet, kaba güç bir sorun çözme yöntemi olarak belirmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Çocuk kitaplarında işlenen konularda baskı ve şiddet hiçbir zaman olumlanmamalı; sorunların çözümünde kullanılacak yollardan biri olarak da gösterilmemelidir (Sever 2005: 22).

Her iki kitabın kahramanı da bir erkek çocuktur. Şimşek Hırsızı'nda Percy, okulda ve evde sorunlar yaşayan ve okuma güçlüğü çeken bir çocukken Olimpos'ta tanrılarla bile savaşabilecek kadar güçlüdür. Gorlan Harabelerinde de Will, şövalye olmak isteyen ancak vücudunun güçsüzlüğünden dolayı şövalyelik okuluna seçilemeyen ve anne-babası olmayan bir çocuktur. Ancak daha sonra çok iyi bir orman muhafızı olur ve kimsenin öldüremediği yaratıkları öldürür. Kara (2007), Percy Jackson serisi gibi fantastik kitaplar olan Harry Potter ve Narnia Günlükleri'nde de kahramanların kendi yaşamlarında güçsüzlükler içindeyken fantastik mekanlarda olağanüstü yeteneklere sahip olarak çok güçlü imajlar çizdiğini belirtir. Bu bulgu, fantastik kitaplardaki güçsüzlerin başka bir ortamda çok güçlü hale gelmelerinin çocukların hoşuna gittiği ve kendilerinin de ilerde çok güçlü olma isteğiyle birleştiği şeklinde yorumlanabilir. Dilidüzgün (2012: 34) de fantastik yazın ürünlerini insanların düşledikleri mutluluğunun somutlaşmış biçimi olarak tanımlar.

Şimşek Hırsızı'nda günümüz dünyası ve mitolojik dünyalar bir arada yer alır. Gorlan Harabeleri ise hayali Araluen Krallığı'ndaki Redmont eyaletinde geçer. Campbell (2000), mitlerden günümüz anlatılarına kadar kullanılan macera motifinin, uzak ve bilinmeyen bir yerde geçmekle sağlandığına dikkati çeker. Kara (2007), fantastik çocuk kitaplarında gerçek ve fantastik dünyanın yan yana bulunan iki düzlem olduğunu belirterek gerçek ve kurmaca dünyanın iyi ve kötü uzamlar olmak üzere ikiye ayrıldığını ifade eder. Şimşek Hırsızı'nda mitolojik varlıklar ve mekanlar fantastik unsurları oluştururken Gorlan Harabeleri'nde insan dışı varlıklar olan iki türle fantastik unsurlar yer almıştır. Gorlan Harabeleri'nde baron, şövalye gibi, Şimşek Hırsızı'nda ise mitolojik unsurlar gibi bizim

kültürümüze uzak kullanımlar yer almaktadır. Ancak Gorlan Harabelerindeki ok ve kılıç kullanımı bizim kültürümüzde de yer almaktadır.

Şimşek Hırsızı 22 bölümden oluşmaktadır. Her bölüm konuyu özetleyen bir cümlelik başlıktan oluşur. Bu başlıkların çocukların bölümü merak etmelerini sağladığı söylenebilir. Gorlan Harabeleri ise öncelikle “Karakterler ve Yaratıklar” başlığı altında kitapta yer alan kişiler ve insan dışı varlıklar tanıtılır. Daha sonra “Giriş” ve “Son Söz” arasında otuz iki bölüm yer alır. Kitapların sonunda bile hikâyenin tam olarak sona ermemesi yani çocuklarda merak unsurunun korunması serinin diğer kitaplarını da okuma isteği uyandırdığı şeklinde yorumlanabilir.

Şimşek Hırsızı merak unsurlarının çokça kullanıldığı sürükleyici bir kitaptır. Çocukların normal hayatlarında karşılaşabilecekleri unsurlar Şimşek Hırsızı’nda fantastik bir ortama taşınmıştır. Kitapların çevirileri akıcıdır ve kitaplarda sık sık diyaloglar vardır. Şimşek Hırsızı, Percy Jackson’ın dilinden yazılmıştır. Gorlan Harabeleri “o” anlatımıdır ve daha samimi bir üslupla yazılmıştır. Şimşek Hırsızı’nda sık sık okuyucuyla konuşma vardır. Burada dikkati çeken yabancı kelimelerin sayısının fazla olmasıdır. Şimşek Hırsızı’nda Yunan Mitolojisi’nin yanı sıra Amerikan unsurları da sıkça yer almaktadır. Gorlan Harabeleri’nde ise şövalyelik kültürüne ait unsurlar yer alır. Şimşek Hırsızı’nda Amerika üstünlüğü düşüncesine verilmiştir. Kara (2007), Harry Potter serilerinde de sorunların, sermayenin egemen güçlerinden başta ABD, İngiltere lehine çözmüş olduğunu belirtir. Özellikle Şimşek Hırsızı’ndaki mitolojik unsurlar ve Amerika’nın sarsılmaz güç unsuru olduğunu belirten ifadelerin çevirilerde müdahale edilebileceği söylenebilir. Schaffner (2004: 23), çeviri yapılan kitaptaki ifadelerin, çocuklara uygun değilse çeviride müdahaleler yapılabileceğini belirtir. Neydim (2003: 117) de çocuğun sosyal ve kültürel olarak savunmasız bir konumda olması, ayrıca kültürel ve ahlaksal normlardaki farklılıkların çocuk edebiyatı çevirisinin göz önüne alınması gereken noktalarından olduğuna dikkat çeker. Yetkiner’e (2010) göre metinde anlatılanların içeriğinin ve niteliğinin erek kültür normlarıyla çatışması durumunda sorunlu aktarımların, seçmeci yöntemle ayıklanması, değişikliğe uğraması veya tamamen çıkarılması, sözcük seçimlerinde değişikliğe gidilmesi, metnin söylem tonunun yumuşatılması, sakıncalı dil kullanımlarının ayıklanması, çocuklar için tehlikeli olabilecek metinlerin içeriğinin değiştirilmesi şeklinde sıralanabilir. Nergis ve Aslankabaklı (2015), araştırmalarında fantastik metin türünün çevirisi hususunda çevirmenlerimizin bu konuda yeterince bilgi ve tecrübe sahibi olmadığını tespit etmiş ve bu konuda bir çevirmenin başarılı olabilmesi için, türe ait öğelerin çevirisinde yapıtın yazarı gibi özgünlüğünü ortaya koyabilmesini yani fantastik türün çevirisinde uzmanlaşmanın önemine vurgu yapmıştır.

Her iki kitapta da merak unsurları ön plandadır, düğümler ve çözümler mevcuttur. Ancak olaylar son bulmaz, serinin diğer kitaplarında devam eder. Her iki kitap da İngilizceden çeviridir. Şimşek Hırsızı’nda çocukların hayatından çok fazla unsur vardır (cips, bilgisayar oyunları, sınav kaygıları vb.). Şimşek Hırsızı,

Gorlan Harabeleri'ne kıyasla kişi ve insan dışı varlık kadrosu daha kalabalık olması bakımından daha karmaşık bir görüntü çizmektedir.

Gorlan Harabeleri'nde, Şimşek Hırsızı'na göre iletiler kurgunun içine daha ustaca yerleştirilmiştir. Her iki kitapta verilen iletiler: teşekkür, gurur duyma özeleştir-i-eleştiri, eğitim, akli kullanma, dürüstlük, özgüven ve arkadaşlıktır. Sadece Şimşek Hırsızı'nda yer alan iletiler: özür dileme, yardımseverlik, anne sevgisi, fedakarlık, sabırlı olma, kabullenme, çevre duyarlılığı ve iyilik etmedir. Sadece Gorlan Harabeleri'nde yer alan iletiler ise çalışma ve sözünü tutma-fefadır. Bozkaplan (2010), 1990-2008 arası çocuk edebiyatımızda fantastik romanları incelediği araştırmasında eserlerde yer alan iletilerin; çocukların iyi ile kötüyü ayırabilen, yüreğinde insan ve hayvan sevgisi taşıyan, dostluğun önemini kavrayan, kendi ve yaşadığı toplum hakkında doğru hükümler verebilen, dünyadaki huzur ve mutluluğun ancak adalet ve eşitlikle sağlanabileceğine inanan ve her şeyin sadece çalışmakla başarılabilceğine inancı tam olan ahlaklı ve erdemli birer fert olarak yetişmelerine yardımcı olacak nitelikte olduğunu belirtir. Bu bağlamda fantastik eserlerin çocukların hayal güçlerini zenginleştirirken çok sayıda ileti verdikleri söylenebilir.

Yeni iletişim teknolojilerinin özellikle çocuklar ve gençler tarafından etkin bir şekilde kullanılması çocuk ve genç edebiyatını etkilenmesine neden olmuştur. Aktaş, Stebler ve Yurt'un (2015) araştırmasında öğretmen adaylarının; çocuk ve gençlik edebiyatı hakkında kendilerini de yetersiz hissettikleri, çocuk ve gençlik edebiyatı eserlerinin özelliklerine ilişkin bilgileri ile nitelikli çocuk kitaplarını seçebilme yeterliklerinin istenen düzeyde olmadığı ortaya koyulmuştur. Maltepe (2009)'nin araştırmasında ise Türkçe öğretmenlerinin nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme konusunda kendilerini istenen düzeyde yeterli görmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının çocukların okudukları kitaplar hakkında ve onları nitelikli kitaplarla buluşturmak için bilgi sahibi olmaları gereğini göstermektedir. Neydim (2004), de öğretmenlerin çocuğun karşılaştığı popüler ürünlerle ilgili olarak onunla tartışabilmesi gereğini belirtir.

Soysal (2012), çeviri edebiyat eserleri sayesinde çocuk ve gençlerin, dertlerinin, keyiflerinin, meraklarının ve duygularının ortaklığını keşsettiklerini belirterek Batı ülkelerinde bir kitabın çocuk ve gençlik edebiyatı eseri olarak yayımlanabilmesi, yetkin bir editörlük çalışmasından geçmesi ve her açıdan sorunlarının giderilmiş olması anlamına geldiğini ifade eder. Çocuk yazını, metnin çocuğa göreliliğini, yararlarını ve zararlarını belirleyen, ona sansür uygulayan ya da metne müdahale eden kişinin, yazarıyla, çizeriyle, yayıncısıyla, eğitimcisiyle, kütüphanecisiyle, eleştirmeniyle yetişkin olduğu bir yazın türüdür (O'Sullivan 2005; Neydim 2006).

“Şimşek Hırsızı”, Percy Jackson ve Olimposlular 17 ödüllü kitap serisinin ilk kitabıdır. Gorlan Harabeleri de 'en çok satılan kitaplar' etiketi vardır. Çocuk

kitaplarına verilen ödüller kitabın yazarı, resimleyicisi ve yayınevi için bir statü, saygınlık ve gelir kaynağı olmasının yanı sıra kitabın daha fazla sayıda okuyucuya ulaşmasına katkı sağlamaktadır (Dedeoğlu ve Kardaş 2013). Harry Potter” (J. K. Rowling 1997-2007), “Yüzüklerin Efendisi” (J. R. R. Tolkien 1954) veya “Hobbit” (J. R. R. Tolkien 1937) gibi yapıtların yarattığı kurmaca dünyalarda kimine göre bir kaçış yaşayan, kimine göre ise kendini yeniden keşfeden insanoğlunun fantastik türde yazılan yapıtlarla kolayca etkileşim haline girmektedir. Bahsi geçen alanda verilen yapıtlar çok sayıda dile çevrilmiş, kitleleri peşinden sürüklemiş, ticari anlamda büyük bir piyasa oluşturmuştur (Nergis-Aslankabaklı 2015). Bu bağlamda Şimşek Hırsız ve Gorlan Harabeleri kitaplarının çok okunmasında ödülleri önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Kitaplar sadece çocukların boş zamanlarını değerlendirecekleri bir materyal olarak görülmemeli, onların yaşam boyu okuyucu olmalarına yardımcı olmalıdır (Kiefer-Hepler vd. 2006). Popüler kültür, çocuk edebiyat ürünlerini evrenselleştirerek, onları tüketim kültürünün birer ögesi haline getirir. Bunun yanında çocuklar, bu eserleri okuyarak ya da izleyerek evrensel bir kültür sahibi olur. Ama buradaki en önemli nokta çocuğun kendi kültürünün kahramanlarını tanımadan başka bir kültüre ait değerleri benimsemesidir. Kendi kahramanlarıyla karşılaştığı zaman kendi kültürüyle ters düşer. Fikir yapılarını yeni oluşturan çocuk, bilinçaltında iyinin ve kötünün, sürekli savaş halinde bir dünya olduğuna inanır. Sonuçta ise fikir yapıları yeni oluşmaya başlayan çocukların dünyayı böyle tanımasını ileriki yaşamlarını olumsuz etkiler (Tolay 2013: 161-162). Erdoğan ve Korkmaz (2005: 99)’a göre popüler kültür sadece belli malları, kullanıcıları, etkinlikleri popüler yapmaz, bunlarla birlikte gelen, bunlarla iç içe olan belli dünya görüşleri ve düşünüş biçimlerini de popülerleştirir. Dolayısıyla çocuk ve gençlerin karşılaştıkları kitaplarda hayal güçleri ve yaratıcılıkları zenginleşirken kişilik gelişimlerini olumsuz etkileyecek durumların yer almaması gerektiği ifade edilebilir.

Soyut düşüncenin gelişmesiyle birlikte ergenin kişilik ve davranışlarında başlıca idealizm, uyuşmazlık, benmerkezcilik, uyuma ve yaşam planı gibi alanlarda değişimler ortaya çıkmaktadır (İnanç-Bilgin vd. 2008). Dolayısıyla çocuk ve gençlik kitaplarındaki kahramanların sorunların çözümünde başvurdukları yolların çocuk ve gençler için yol gösterici olduğu söylenebilir. Ancak Bozkaplan (2010) çalışmasında, çocuğun, uzun süreli okuma döneminin başladığı ilköğretim üçüncü sınıftan itibaren fantastik yapıtlar ile karşılaştırılmasının uygun olacağı sonucuna değinir.

Neydim’e (2003: 173) göre fantastik bir metni oluşturabilmek için edebiyatçının sınırsız hayal gücünün, masal birikiminin ve aynı zamanda mitoloji bilgisinin olması ve dönemini de iyi kavramış olması ön koşuldur. Çocuklar kitap onlara keyif verdiği sürece okumaya devam ederler.

Çocukların, hem kendi seviyelerine uygun yerli yazarlarca hazırlanmış kitapları okuyarak kendi kültürlerini yakından tanımasını hem de yabancı

yazarlarca hazırlananları okuyarak bir yandan tanıtılan farklı dünyaları anlamaları gerekmektedir (Mert-Albayrak vd. 2013). Böylece Erikson'un psikososyal kuramına göre kimlik duygusuna karşı rol karmaşası ve Piaget'in bilişsel gelişim kuramına göre soyut işlemler dönemindeki çocuk kişilik gelişimini zengin yaşantılar vasıtasıyla yaşıyor olacak ve çocukların okuma alışkanlığını arttıracaktır.

Sonuç olarak her iki kitap da bizim kültürümüzden farklı kültürleri anlatıyor olmasına karşın ana kahramanın çocuk olması ve çocukların hayatlarındaki unsurları içermesi bakımından iyi kurgulanmıştır. Bunun çocukların hayal dünyaları için geliştirici özellikte olduğu söylenebilir. Bulgulardan hareketle; öncelikle kendi kültürel unsurlarımız etrafında kurgulanmış ve çocukların kendi hayatlarından öğelere de yer verilen üslubu samimi fantastik ve macera kitaplarıyla Türk çocuklarının da buluşturulması gereği ifade edilebilir. Ayrıca çevirilerde yabancı kelimeler Türkçeleştirilmeli ve yabancı unsurların kitabın bütününe kapsayacak biçimde empoze edici olmamasına dikkat edilmelidir.

SUMMARY

The purpose of this study is to examine popular translated children's books in terms of content. Three schools from the central districts of Konya, which are Karatay, Meram and Selçuklu, were determined and forty grade-8 students from each school, a hundred and twenty students in total, were asked which translated book they had read most recently. In order to learn which books children read, except for the classics in children's literature, classic books were not included in the scope of the study and the most read two books were determined as "Percy Jackson and the Olympians: Lightning Thief" (n=28) and "The Ranger's Apprentice: The Ruins of Gorlan" (n=16). The data were obtained through the document review, which is one of qualitative research methods. To analyze the obtained data, the content analysis method, which is one of the qualitative research data analysis methods, was used.

In the book entitled "Lightning Thief", the struggle between 12-year-old Percy Jackson and Greek gods is narrated. In The Ruins of Gorlan, a child who wants to be a knight becomes a ranger's apprentice and his struggle to be a good ranger and the adventures that he experiences against scary creatures of the evil are narrated. In the books, not giving up against difficulties and struggling against difficulties are imbedded. In this context, the physical struggle of children in these books can be interpreted as encouragement for children and it can also be interpreted as experiencing the desire for physical struggle that children have in themselves.

The main characters of both books are boys. While Percy in Lightning Thief is a child having problems at school and at home, and having difficulties in reading, he becomes strong enough in Olympia to fight against gods. In The Ruins of Gorlan, Will is a boy who wants to be a knight, however he is not chosen for

the knight school and he has not got parents. However, he becomes a good ranger's apprentice and kills the creatures that no one could kill. In *Lightning Thief*, today's world and mythological worlds come together. In *The Ruins of Gorlan*, the story takes place in the Kingdom of Araluen, in the fief Redmont. While mythological creatures and places are the fantastic elements in *Lightning Thief*, two species which are non-human creatures are the fantastic elements in *The Ruins of Gorlan*. There are usages such as barons, knights in *The Ruins of Gorlan* and mythological elements in *Lightning Thief*, and they are out of our culture. However, the use of arrow and sword is also present in our culture.

In addition to Greek Mythology, American elements are also included in *Lightning Thief*. Elements belonging to the culture of knighthood are included in *The Ruins of Gorlan*. In *Lightning Thief*, the idea of American superiority is included. It is possible to say that especially the mythological elements and expressions stating that America is the unshakable power in *Lightning Thief* might be intervened in translations. In both books, suspense elements are at the forefront, conflicts and resolutions are included. Both books were translated from English. There are plenty of elements from children's lives in *Lightning Thief* (crisp, computer games, test anxiety, etc.,).

The messages in the *Ruins of Gorlan* were skillfully set into the fiction in comparison with *Lightning Thief*. The messages given in both books are: appreciation, pride, self-criticism-criticism, education, using one's mind, honesty, self-reliance and friendship. The messages which were included in only *Lightning Thief* are: apologizing, helpfulness, maternal love, self-sacrifice, being patient, adoption, environmental conscience and doing a favor. The messages which were given only in *The Ruins of Gorlan* are working and keeping one's word-loyalty.

As a result, although both books contain cultures which are different from our culture, they were successfully fictionalized in terms of choosing a child as the main character and including elements from children's lives. It is likely to say that they have an improving effect on children's imaginary worlds. Depending on the findings, it is possible to state that it is necessary to introduce Turkish children to fantasy and adventure books which are fictioned around elements belonging to our own culture, which include elements from children's own lives and have sincere styles. Besides, loanwords should be replaced by Turkish words and it is necessary to pay attention that foreign elements should not be imposed in the entire book.

KAYNAKÇA

- AKTAŞ, Elif-STEBLER, Miriam Zeliha vd. (2015). “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmen Adaylarının ‘Çocuk ve Gençlik Edebiyatı’ ile İlgili Farkındalık Düzeyleri”. *I. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildirileri* 24-25 Ekim 2014. Maltepe-İstanbul: Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yazarları Birliği. 8-18.
- ASLAN, Canan (2006). “Yazınsal Nitelikli Çocuk Kitaplarının Çocuğun Gelişim Sürecindeki Yeri”. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (Gelişimler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri)*. Ankara: AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi Yay. 189-200.
- BALTA, Emine Elif (2014). “Çocuk Edebiyatı Dairesinde Gülten Dayıoğlu'nun Fantastik-Bilim Kurgusu”. *Journal of International Social Research* 7 (31): 59-67.
- BOUCKAERT-GHESQUÈRE, Rita (1992). “Cinderella and her sisters”. *Poetics Today* 13 (1): 85-95.
- BOZKAPLAN, Dilek (2010). *1990-2008 Arası Çocuk Edebiyatımızda Fantastik ve Bilim-Kurgu Romanlar Üzerinde Bir İnceleme*. Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Ü.
- CAMPBELL, Joseph (2000). *Kahramanın Sonsuz Yolculuğu*. çev. Sabri Gürses. İstanbul: Kabalıcı Yay.
- ÇİLİNGİR, Ayşegül (2014). “Popüler Kültür ve Çocuk Edebiyatı Ürünleri”. *I. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildirileri*. Maltepe-İstanbul: Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yazarları Birliği. 143-149.
- DAĞLIOĞLU, Hacer Elif-ÇAKMAK ÇAMLİBEL, Özlem (2009). “Okul Öncesi Çocuklarına Yönelik Yayınlanan Hikâye Kitaplarının Şiddet ve Korku Öğeleri Açısından İncelenmesi”. *Türk Kütüphaneciliği* 23 (3): 510-534.
- DEDEOĞLU, Hakan-KARDAŞ, Nergiz (2013). “The White Ravens/Beyaz Kuzgunlar Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Seçkisi”. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi* (13): 1-10.
- DEMİRCAN, Candemir (2006). “TÜBİTAK Çocuk Kitaplığı Dizisindeki Kitapların Dış Yapısal ve İç Yapısal Olarak İncelenmesi”. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2 (1): 12-27.
- DESMIDT, Isabelle (2006). *A Prototypical Approach within Descriptive Translation Studies? Colliding Norms in Translated Children's Literature, Children's Literature in Translation Challenges and Strategies*. Manchester: Book Publis.

- DİLİDÜZGÜN, Selahattin (2012). *Çağdaş Çocuk Yazını: Yazın Eğitime Atılan İlk Adım*. İstanbul: Morpa Kültür Yay.
- ERDOĞAN, İrfan-ALEMDAR, Korkmaz (2005). *Popüler Kültür ve İletişim*. Ankara: ERK Yay.
- ERIKSON, Erik (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York: Norton.
- FLANAGAN, John (2009). *Gölgelerin Efendisi: Gorlan Harabeleri*. çev. Özgü ÇELİK. İstanbul: Beyaz Balina Yay.
- GÖKTÜRK, Akşit (2002). *Çeviri Dillerin Dili*. İstanbul: YKY.
- GÖNEN, Mübeccel-KATRANCI, Mehmet vd. (2011). “İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerine Yönelik Çocuk Kitaplarının, İçerik, Resimleme ve Fiziksel Özellikleri Açısından İncelenmesi”. *Education* 36 (160): 250-265.
- İNANÇ, Banu-BİLGİN, Mehmet vd. (2008). *Gelişim Psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi Yay.
- KARA, Şükran (2007). “Fantastik Çocuk Kitaplarında Uzamın İmgesel İşlevi ve Şiddet”. *Cankaya University Journal of Arts and Sciences* 1 (7): 61-72.
- KARAKUŞ, Işıl Şerife (2006). *Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Okuma Gelişimine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Ü.
- KARATAY, Halit (2011). *Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı El Kitabı*. ed. Tacettin Şimşek. Ankara: Grafiker Yay.
- KIEFER, Barbara-HEPLER, Susan vd. (2006). *Children’s Literature*. New York: McGrawHill Companies. 9th ed.
- KILIÇ, Uğur (2010). *Çeviri Çocuk Klasiklerinde Eğitici İletiler (Meb’in 2005 Yılında İlköğretim Öğrencilerine Önerdiği 100 Temel Eser Örneğinde)*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon: Afyon Kocatepe Ü.
- KÖRÜKÇÜ, Özlem (2012). “Okulöncesi Eğitime Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarının Bulunması Gereken Temel Özellikler Açısından İncelenmesi”. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 14 (2): 243-254.
- MALTEPE, Saadet (2009). “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Çocuk Edebiyatı Ürünlerini Seçebilme Yeterlilikleri”. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 12 (21): 398-412.
- MAY, Tim (1996). *Social research –issues, methods and process-*. Buckingham: Open University.
- MERT, Osman-ALBAYRAK, Fatma vd. (2013). “Çeviri Çocuk Kitaplarının Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi”. *Ana Dili Eğitimi Dergisi* 1 (3): 58-73.

- NERGİS, Dilek-ASLANKABAKLI, Gülçin (2015). “Oz Büyücüsü Örneğinde Fantastik Çocuk Kitabı Çevirisi Üzerine”. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik* 3 (1): 68-84.
- NEYDİM, Necdet (2003). *Çocuk Edebiyatı*. İstanbul: Bu Yay.
- NEYDİM, Necdet (2004). “Popüler Çocuk Kitapları ve Medyasının Çocuk Kültürüne Etkilerine Sosyolojik Gerçeklikler Açısından Bakış”. *Popüler Kültür ve Gençlik -Özel Sayı- Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim* (57): 76-80.
- NEYDİM, Necdet (2006). “Çocuk Edebiyatının Durumu ve 100 Temel Eser Üzerine”. *Varlık Dergisi* (1189): 3.
- NEYDİM, Necdet (2009). *Türkiye’de Çeviri Çocuk Edebiyatı Tarihi, İlköğretimde Çocuk Edebiyatı*. ed. Zeliha Güneş. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yay.
- O’SULLIVAN, Emer (2005). *Comperative Children’s Literature*. [Elektronik Sürüm]. çev. A. Bell. London & New York: Taylor & Francis E-Library.
- ÖZTÜRK, Orhan (2002). *Ruh Sağlığı ve Bozuklukları*. Ankara: Nobel Tıp Kitabevleri.
- PIAGET, Jean (1976). *The psychology and intelligence in children*. New York: International Universities Press.
- RIORDAN, Rick (2005). *Percy Jackson ve Olimposlular: Şimşek Hırsızı*. çev. Kadir Yiğit US. İstanbul: Doğan Egmont Yay.
- SCHAFFNER, Christina (2004). “Political discourse analysis from the point of view of translation studies”. *Journal of Language and Politics* 3 (1): 117-150.
- SEVEN, Serdal (2011). *Edebî Metinlerle Çocuk Edebiyatı*. ed. Şener Demirel. Ankara: Pegem A Yay.
- SEVER, Sedat (2005). Çocuk, Yazın ve Yaşam. *Çoluk Çocuk Dergisi* (46). Ankara: Kök Yay. 30-34.
- SEVER, Sedat (2008). *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: Tudem Yay.
- SEVER, Sedat (2009). *Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Temel Özellikler, İlköğretimde Çocuk Edebiyatı*. ed. Zeliha Güneş. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yay.
- SHAVIT, Zohar (1981). “Translation of children’s literature as a function of its position in the literary polysystem”. *Poetics Today* 2 (4): 171-179.
- SILVERMAN, David (2001). *Interpreting Qualitative Data: Methods for Analysing Talk, Text and Interaction*. London: SAGE Publication.

- SOYSAL, Mine (2012). “Çağdaş Çocuk ve Gençlik Edebiyatımızın Öğretimdeki Yansımaları”. *Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi (COGEM) 3. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu 05-07 Ekim 2011*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi. 229-232.
- ŞİMŞEK, Tacettin (2006). “Çocuk Edebiyatı”. *Türk Edebiyatı Tarihi C. IV*. ed.Talat Sait Halman vd. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı. 543–564.
- ŞİRİN, Mustafa Ruhi (2007). *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış*. Ankara: Kök Yay.
- TAVŞANCIL, Ezel-ASLAN, Esra (2001). *İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yay.
- TDK-Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK Yay.
- TODOROV, Tzvetan (2004). *Fantastik Edebî Türe Yapısal Bir Yaklaşım*. çev. Nedret Öztokat. İstanbul: Metis Yay.
- TOLAY, Tülin (2013). “Popüler Kültür Ortamının Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Oyunları Üzerindeki Etkisine Eleştirel Bir Bakış”. *Bilim ve Kültür (02)*: 154-161.
- TRİM, Mary (2004). *Growing And Knowing A Selection Guide For Children Literature*. München: Die Deutsche Bibliothek.
- UĞUR, Veli (2010). “Türk Edebiyatında Fantastik Roman”. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* 42 (42): 133-154.
- VEZİROĞLU, Mefharet-GÖNEN, Mübeccel (2012). “Resimli Çocuk Kitaplarının MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki Kazanımlara Uygunluğunun İncelenmesi”. *Eğitim ve Bilim* 37 (163): 226-238.
- YETKİNER, Neslihan Kansu (2010). “Çocuk Yazınındaki Dilsel ve Dil Ötesi Normlar Bağlamında Felaket Henry Serisinin Türkçeye Çevirileri”. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 27 (2): 55-77.
- YILDIRIM, Ali-ŞİMŞEK, Hasan (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yay.
- YILDIZ, Çetin (2009). *İlköğretim Öğrencilerinin Çocuk Kitaplarına İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Ü.
- YILMAZ, Ebru Burcu (2011). “Geceye Söylenen Masallar: Fantastik Anlatılarda Gerçeküstünün İşlevi”. *Electronic Turkish Studies* 6 (3): 1315-1328.
- ZİVTCİ, Figen (2006). “Çocuk Kitaplarında Kahramanın Yeri ve Önemi”. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (Gelişimler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri)*. Ankara: AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi Yay. 245-247.